

א חגיגות בטיימס סקוור. חגיגה רועשת, צפופה וצבעונית המתקיימת כבר יותר מ-100 שנה ומושכת אליה כמיליון בני אדם
צילום: אימג'בנק / Gettyimages

The background of the entire page is a vibrant night scene. On the left, a tall building with a glass facade is illuminated with warm, golden lights. The sky is filled with a massive display of fireworks, with streaks of light and bursts of color (red, orange, yellow, and purple) exploding from the upper right towards the center. In the foreground, the silhouettes of several people are visible, looking up at the fireworks. One person in the lower right is wearing a dark hat. The overall atmosphere is festive and celebratory.

החגים בפתח המחאה בשטח

חגיגות חג המולד וראש השנה
האזרחית בניו יורק הן השיא הנוצץ,
המלהיב והצרכני של כל מה שהעיר
הזאת מסמלת. מה מציעה העיר
מספר אחת בעולם בעונות החגים
והיכן אפשר לחוש את רוחות
המחאה החברתית
כתב: דייוויד סטברו

סרטי ג'ורנל" הוציאו האמריקאים יותר מ-450 מיליארד דולר בעונת החגים, כמעט חמישית מה- הוצאה הקמעונאית השנתית. חגיגת הקניות מלווה גם בפלישת תיירים ובמתקפת דימויים המיוצרים על ידי תעשיית הבידור והתקשורת, שהפכו את הכרי- סמס בניו יורק לאייקון. פרקים מיוחדים של סדרות טלוויזיה וסרטים לכל המשפחה משודרים אל מ- ליוני מכשירי טלוויזיה ברחבי העולם ומעבירים מסר של סנטימנטליות משפחתית שמרנית. אבל השנה זה קצת אחרת. המשבר הכלכלי עשוי לשנות מעט את אוירת החג בניו יורק. מאז ספטמ- בר ממוקמים במנהטן תחתית (Lower Manhattan), מרכז העסקים של העולם, אלפי מפגינים מארגונים שונים ומגוונים במסגרת מחאת "Occupy Wall Street". הם דורשים צדק חברתי בשם מי שהם מכ- נים 99 האחוזים, המנוצלים על ידי האחוז האחד של בעלי ההון האמריקאים. עם ההתפתחויות האלה יש הטוענים שדווקא בעיר שהיא המרכז הפיננסי הגלובלי מקבל חג המולד השנה מעט ממורשתו של האיש שאת הולדתו הוא מציין רוח של חברותא, של ביקורת חברתית ושל כמיהה לצדק.

בעיני רבים זה החג המפורסם ביותר בעולם בעיר המפורסמת ביותר בעולם. זה חג אורות הניאון, חלונות הראווה, הקניות והמתנות, ואף שהוא מציין את יום הולדתו של ישו, נביא צנוע בעל רעיונות מופשטים, חג המולד בניו יורק הוא מוגה-אירוע ראוותני ומוחשי, המתקיף את החושים בצבעים, טעמים, ריחות וקולות. הדימויים מוכרים כמעט לכל ילד בעולם המערבי – עצי חג המולד המקור- שטים באורות צבעוניים, דמותו של סנטה קלאוס, עוגות הג'נג'ר וההרמוניות המתקתקות של שירי החג. ובניו יורק, כדרכו של התפוח הגדול, הכל גדול ונוצץ יותר.

עונת החגים בעיר היא עונה קרה וחשוכה, המת- חילה בסוף נובמבר עם חג ההודיה (Thanksgiving) ומסתיימת בתחילת ינואר אחרי כניסת השנה החד- דשה. השיא הוא כמובן חג המולד, שעבר דרך ארוכה מהיותו חגיגת חורף פגאנית, דרך הפיכתו לחג בעל תכנים נוצריים ועד להילולה הנוכחית, שהיא בעיקר כלכלית. בארצות הברית, אולי יותר מבכל מקום אחר, חג המולד הוא בראש ובראשונה אירוע צרכני. בשנה שעברה, לדוגמה, לפי נתונים שפורסמו ב"וול

↑ 25 בנובמבר 2011, ה"בלאק פריידיי", תחילת עונת הסיילים שלפני חג המולד. בעונת החגים בשנה שעברה הוציאו האמריקאים יותר מ-450 מיליארד דולר צילום: אימג'בנק / AFP

חג המולד | העץ המואר ברוקפלר סנטר

עץ חג המולד במרכז רוקפלר (Rockefeller Center) שבמידטאון מנהטן (Midtown Manhattan) הוא אולי הסמל הידוע ביותר של חג המולד בניו יורק. הוא מודלק בטקס חגיגי המשודר בשידור ישיר ביום האחרון של נובמבר, והשנה יצנצו עליו כ-30 אלף נורות צבעוניות (מהסוג הידידותי לסביבה, יש לומר). העץ מושך אליו תיירים רבים, זו השנה ה-79 שאורותיו מאירים את זירת ההחלקה על הקרח של האתר ואת הפסל המזהב המזוהה עם האתר, פסלו של פרומתאוס, הטיטאן המיתולוגי שהביא את האש לבני האדם.

מי שהסתובב בדצמבר במידטאון מנהטן לא יוכל להחמיץ את שאר סממני החג המסורתיים – מופע חג המולד השנתי של ה-Radio City Music Hall, בלט מפצח האגוזים של ה-New York City Ballet וכמובן – חלונות הראווה של חנויות היוקרה בלומינגדייל'ס, מייסי'ס וסאקס פיפ'ט אווניו. מעט דרומה ממרכז רוקפלר, בחלק הדרומי יותר של מידטאון מנהטן, אפשר למצוא את שוקי החג, כמו אלה של בריאנט פארק (Bryant Park), גרנד סנטרל (Grand Central Station) ויוניון סקוור (Union Square).

איפה: רוקפלר סנטר, 30 Rockefeller Plaza

מת: אורותיו של עץ חג המולד דולקים במהלך כל חודש דצמבר, בשעות 5:30-23:00, בחג המולד במשך כל שעות היממה, וב-31 בדצמבר –

5:30-21:00. זירת החלקת הקרח ברוקפלר סנטר פועלת בימים ב'-ה' 9:00-22:30, ו'-שבת 8:30-24:00, א' 8:30-22:00.

מחיר: החלקה בזירת הקרח – ליד 12.5 דולר, מבוגר 21 דולר. שכירת מחליקים: 10 דולר (אפשרויות זולות יותר וצפופות פחות להחלקה על הקרח אפשר למצוא בסנטרל פארק).

אינטרנט: www.rockefellercenter.com

לצפייה בסרטון על עץ חג המולד ברוקפלר סנטר:

www.tinyurl.com/2f2aw7f או סרקו את הקוד בטלפון הנייד

ראש השנה האזרחית | הספירה לאחור בטיימס סקוור

טיימס סקוור (Times Square), אזור התיאטרות, מרכזי הבילוי וגורדי השחקים במרכז מנהטן, נקרא לעתים צומת הדרכים של העולם. זה גם המוקד העולמי לחגיגות כניסת השנה החדשה. ב-31 בדצמבר בשעה שש בערב מוצב כדור ענקי עשוי בדולח ונורות זוהרות על ראש עמוד בבניין שכתובתו טיימס סקוור מספר 1 (One Times Square), בעבר בניין המערכת של העיתון "ניו יורק טיימס", שנתן לאזור את שמו, ואז מתחילות החגיגות, הכוללות הופעות בידור ומוזיקה. בדקה לחצות מתחיל הכדור לנוע כלפי מטה אל עבר לוח אלקטרוני המאיר בדיוק בחצות את ספרותיה של השנה החדשה לקול תשואות הקהל. זו חגיגה רועשת, צפופה וצבעונית המתקיימת כבר יותר מ-100 שנה ומושכת אליה כמיליון בני אדם, וכמיליארד נוספים הצופים בה בטלוויזיה ברחבי העולם. השנה מצפים להמונים החוגגים בטיימס סקוור לידי גאגא, ג'סטין ביבר וכדור השוקל יותר מחצי טונה, המורכב מיותר מ-2,600 משולשי בדולח ומואר ביותר מ-30 אלף נורות.

טיימס סקוור מציעה פעילות גם למי שמעוניין להקדיש מחשבה לשנה החולפת ולזו הנכנסת. את הזיכרונות הרעים של 2011 אפשר לרשום על דף ולגרס במגרסות נייר שיועמדו לרשות הקהל במשולש הצפוני של טיימס

סקוור, המכונה כיכר דאפי (Duffy Square). הקהל מוזמן כמובן לגרוס גם תעודות לא טובות, חשבונות מופרזים, חוזים לא הוגנים ועוד כהנה וכהנה עניינים מדככים. את התקוות והחלומות ל-2012, לעומת זאת, אפשר לרשום על קיר במרכז המבקרים של הכיכר (או לשלוח במייל, ראו פרטים באתר האינטרנט שלמטה). התקוות יפוזרו על ראשי החוגגים כקונפטי יחד עם המוזיקה, הזיקוקים והנשיקות ברגעיה הראשונים של השנה החדשה.

איפה: טיימס סקוור (האזור שמרכזו צומת הרחובות ברודוויי והשדרה השביעית, והוא נמשך מהשדרה

השישית לשמינית ובין הרחובות 40 ו-53).

מת: 31 בדצמבר, סמוך לחצות. האזור נסגר לתנועה מוקדם יותר באותו יום. האזור מתחיל להתמלא כבר בשעות אחר הצהריים כך שכדאי להקדים כדי למצוא מקום טוב לצפות בכדור הנופל.

מחיר: חינם

אינטרנט: מרכז המבקרים של טיימס סקוור:

www.tinyurl.com/dxnpwob

קיר המשאלות הווירטואלי: www.tinyurl.com/bsrw9x

גריסת הזיכרונות הרעים: www.tinyurl.com/bt7c4je

פרטים על החגיגות בערב השנה החדשה:

www.tinyurl.com/bsnzoss

↑ אורותיו של עץ חג המולד במרכז רוקפלר מאירים את זירת ההחלקה על הקרח ואת הפסל המזהב של פרומתאוס

צילום: Andrew F.

Kazmierski – Shutterstock

| א.א.פ. קריאייטיב

גרסת המוחים | כובשים את וול סטריט

הכל התחיל באמצע ספטמבר, בפעולה במסגרת קמפיין של הארגון הקנדי אדבסטרים (Adbusters) בפארק זוקוטי (Zuccotti Park) שברובע הפיננסי של דרום מנהטן. מאז הצטרפו למאבק ארגונים חברתיים, תנועות עממיות ויחידים כועסים, ויחדיו, תחת הדגל של "Occupy Wall Street", הם מוחים נגד העוולות החברתיות, חוסר הצדק, חוסר השוויון והשחיתות שמקורם בוול סטריט. כעבור כמה שבועות התפשטה המחאה לעוד ערים בארצות הברית, ויש המנסים להפוך את המאבק הזה, שהתחיל אחרי גלי המחאה בעולם הערבי, בישראל ובערים אירופיות שונות, לתנועת מאבק בינלאומית.

מבקרים באזור זוקוטי פארק (לשעבר Liberty Plaza Park) בשבועות האחרונים מצאו בו מאות בני אדם מפגינים ומוחים נגד עניינים מסוגים שונים כשהם מוקפים באמצעי תקשורת ובסתם סקרנים, וברקע כרזות יצירתיות, הופעות מאולתרות, תרמילים גדולים, מטבחים ציבוריים ושקי שינה. מעין מקבילה אמריקאית לשדרות רוטשילד. למרות פינוי המפגינים באמצע נובמבר והמעצרים שערכה המשטרה התוכנית של המפגינים היא להמשיך בפעילות המחאה ברחבי העיר גם בדצמבר עד כמה שיאפשרו זאת הקור הניו יורקי וכוח העמידה של המוחים. אתרי ההפגנות, מפגשי הדיון והרב־שיח, ופעילויות המחאה אינם אתרי תיירות, וזה בהחלט לא מקום לחפש בו את החיים הטובים בזמן חופשה במנהטן. עם זאת, ביקור בזוקוטי פארק מומלץ למי שמחפש את רוח הימים האלה, ואולי גם תקווה לימים טובים יותר. אינטרנט: אתר "האספה הכללית של ניו יורק סיטי" (NYC General Assembly), שמטרתה לאגד עשרות ארגונים כדי לארגן את פעילויות המחאה ולהציב לה חזון. באתר מפורטים האירועים המתוכננים והרקע הרעיוני שלהם:

www.nycga.net

לצפייה בסרטון על פעילות ארגון "Occupy Wall Street": www.tinyurl.com/bo5czo2. או סרקו את הקוד בטלפון הנייד

↑ אנשי "Occupy Wall Street" מוחים נגד העוולות החברתיות, חוסר הצדק, חוסר השוויון והשחיתות שמקורם בוול סטריט
צילום: אימג'בנק / AFP

מבקרים בעיר | מידע מעשי

עוד אירועים בתקופת החגים

תצוגת דגמי הרכבות בוגן הבוטני בברוקס

בוגן הבוטני של ניו יורק (New York Botanical Garden), הנמצא ברובע ברוקס (Bronx), מתקיימים הרבה אירועים מיוחדים בעונת החגים. השיא הוא תצוגה של דגמי רכבות הנוסעות בתוך דגם מושקע ומרשים של העיר ניו יורק על בנייניה המפורסמים, בהם פסל החירות וגשר ברוקלין, העשויים כולם מחלקי צמחים.

אינטרנט: www.nybg.org/exhibitions/holiday-train-show-2011/index.php

מרץ Emerald Nuts Midnight Run

מרץ של 6.4 קילומטרים (4 מייל) המתקיים עם כניסת השנה האזרחית החדשה. האירוע נפתח בסנטרל פארק במסיבת ריקודים, תחרות תחפושות ומופע זיקוקים.

אינטרנט: www.nyrr.org/races/2010/r1231x00.asp

עצי חג מולד מפורסמים

מלבד העץ המפורסם ברוקפלר סנטר, העיר ניו יורק מתמלאת בעצים רבים אחרים בתקופת החגים. דוגמאות ידועות הם עץ האורגני בניסיה למוזיאון הטבע (American Museum of Natural History) והעץ במוזיאון המטרופוליטן (The Metropolitan Museum of Art), המעוטרים בקישוטים מהמאה ה-18.

אירועי חנוכה

הזווית היהודית של ניו יורק: במהלך ימי החנוכה (20-27 בדצמבר) תודלק מדי ערב החנוכייה – menorah, כמו שקוראים לה כאן – הנחשבת לגדולה ביותר בעולם, בגראנד ארמי פלאזה (Grand Army Plaza) שבמנהטן, בצומת השדרה החמישית ורחוב 59. החנוכייה המוזהבת היא בגובה של כמעט עשרה מטרים ומשקלה כמעט שתי טונות. אירועים נוספים יתקיימו בעיר לרגל החנוכה, בהם קונצרט כליזמר לילדים במוזיאון בית הכנסת המשוחזר באלדרידג' סטריט (Museum at Eldridge Street Synagogue) ומופע חנוכה במוזיאון למורשת יהודית (Museum of Jewish Heritage) בבאטרי פארק (Battery Park).

אמנות

בניו יורק אפשר למצוא כמה מאוספי האמנות החשובים בעולם במוזיאונים כגון המומה (MoMa), המטרופוליטן והגוגנהיים (Guggenheim). בנוסף נמצאות באזור צ'לסי, בעיקר בין רחוב 18 עד 27 והשדרות 10^ה ו-12^ה, מאות גלריות של אמנים מכל העולם המציגים עבודות צילום, ציור, וידיאו ועוד. כמה מהמפורסמות והוותיקות שבגלריות האלה הן:

Barbara Gladstone Gallery (איפה: 515 W24th St.)

אינטרנט: www.gladstonegallery.com

Matthew Marks Gallery (איפה: 523 W24th St.) **אינטרנט:**

www.matthewmarks.com

Gagosian Gallery (איפה: 522 W21st St.) **אינטרנט:**

www.gagosian.com

סצנת אמנות צעירה ואלטרנטיבית יותר מתרחשת בגלריות ובמרכזי האמנות שבאזור דאמבו (Dumbo) שבברוקלין.

בחינם

- המוזיאונים בעיר גובים מחירים נמוכים, או מוותרים על תשלום בכניסה בכלל בזמנים מסוימים בשבוע. ב-MoMa, לדוגמה, הכניסה בימי שישי מסוימים היא חינם בשעות 16:00-20:00. פרטים באתרי האינטרנט של המוזיאונים.
- המעבורת בין מנהטן תחתית לסטייטן איילנד (Staten Island) משקיפה על נופים מרהיבים של מנהטן, פסל החירות ואלים איילנד (Ellis Island). היא פועלת 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, והשיט בה לא עולה גרוש.

אינטרנט: www.siferry.com/Default.aspx

3. הספרייה העירונית של ניו יורק (New York Public Library) היא הספרייה הציבורית הגדולה ביותר בארצות

הברית ואחד ממוסדות הידע, המחקר והתרבות

החשובים בעולם. הסניף המרכזי בשדרה החמישית ורחוב 42 הוא מרשים, ואפשר לסייר בו בחינם.

אינטרנט: www.nypl.org/events/tours/schwarzman

4. בסניפי רשת חנויות הספרים Barnes & Noble בניו יורק

מתקיימים אירועים רבים: מפגשים עם סופרים, ערבי

שירה, סדנאות כתיבה ופעילויות לילדים.

אינטרנט: www.tinyurl.com/d4qzk69

5. קונצרטים רבים מתקיימים בחינם ברחבי העיר, בהם מופע שירי חג מסורתיים בביצוע מקהלה והרכב כלי נשיפה במוזיאון גוגנהיים.

תחבורה ציבורית

את העיר ניו יורק נעים לגלות דרך הרגליים, אבל כדאי להשתמש גם ברשת התחבורה, בגלל המרחקים הגדולים והקור של דצמבר. מערכת התחבורה הציבורית של ניו יורק, ה-MTA, כוללת את מערכת הרכבת התחתית הגדולה בעולם, אוטובוסים, רכבות, גשרים ומנהרות. אפשר לקנות כרטיסים לנסיעות יחידות או לקנות כרטיסים בלתי מוגבלים לשבעה ימים או ל-30 יום. בגלל גודלה וצפיפותה של העיר יש להביא בחשבון גם עיכובים ובעיות. באתר האינטרנט מפורטים לוחות זמנים, מפות, מחירים ועוד.

אינטרנט: www.mta.info

לשכת תיירות

אינטרנט: www.nycgo.com

דיויד סטברו – עיתונאי
ישראלי המתגורר לסירוגין
בשוודיה ובישראל